

NATTVERDGUDSTJENESTE

Fjellhamar kirke 4. søndag i advent 2009

Johannes 3,26-30

PREKEN

1. FRA PROFETTID TIL OPPFYLLELSE

Før jeg sier noe om prekenteeksten, må vi ta med oss noe fra teksten fra 1 Peters brev kapittel 1 som Arild leste i stad. Den gir meg det beste bildet av hvordan det var og er og være profet. *”Profetene prøvde å finne ut hvilken tid Kristi Ånd, som var i dem, siktet til, og hvordan den tiden ville bli.”* Profetene var fylt av Kristi Ånd, de ante noe om hva Gud ville gjøre en gang, men ikke når og helt hvordan. Profetene så, fylt av Kristi Ånd, inn i noe som skulle komme en gang. Guds frelse ved hans Messias, Kristus. Og profetene ga så langt de kunne se, mange forunderlige og sterke bilder og ord om det nye som en gang skulle skje. Først og fremst til sin egen samtid og alle i sitt folk i tiden frem til profetordene ble oppfylt, men også til oss. Og nå i adventstiden tar vi de frem i større omfang en vel noen gang. Og Peter konkluderte med at dette profetbudskapet har nå funnet frem til sitt mål, i Jesu liv og evangeliet om ham.

Overgangen fra Døperen Johannes, som den siste av Israels store profeter, veirydderen, og til Jesus Kristus, Messias, er overgangen fra profettid til oppfyllelses tid. Vekslingen fra Johannes til Jesus er vekslingen fra profettid til frelsestid. Fra ”en dag skal Gud gjøre” til Jesus som sier: ”Guds rike er nær. Vend om å tro evangeliet.” Nå står vi på starten til noe helt nytt. Mer enn 1000 år med profetier og venting skal nå utløses og oppfyllelse. I dag er dere født dere en frelser. Nå er Guds rike nær.

2. DØPEREN JOHANNES

Så til prekenteeksten. Døperen Johannes hadde de siste årene satte Israel på hode. Før Johannes sto frem hadde det ikke vært profeter av god gammel dimensjon virksom i folket på flere hundre år. Gjør Gud noe nytt for Israel nå? Døperen Johannes holder til langt ute i ødemarken, og alle drar ut for å høre hans ramsalte omvendelsesforkynnelse og mange blir døpt. Selv prester og skriftlærde dro fra Jerusalem for å høre han, og de fikk så ørene flagret av Døperen Johannes.

Teksten i dag, noen dager før jul, handler ikke om Marias siste ultralyd før fødselen, eller Josef som jobber i herdig med å bli ferdig med vogga til den lille før han må pakke på eselet og komme seg av gårde den lange turen til Betlehem. Men den handler om et skifte, noe nytt som er på gang, og det dreier seg også den gangen om noe med Jesus. Jesus står på terskelen til sin offentlige tjeneste som voksen mann. Nå noen dager før vi skal feire hans fødsel, settes fokuset på Jesus i startblokkene for hans virke. Han er annonsert, noen folk har sett han så vidt og en del har hørt om han, men hva er han egentlig god for? Kan han bli like store eller større enn de siste års store gudsmann og profet, døperen Johannes? Nysgjerrigheten gjør i hvertfall at alle nå samler seg om han og ikke døperen.

Da leser vi dagens prekenteekst som er fra Johannes 3,26-30:

²⁶Disiplene gikk til Johannes og sa til ham: «Rabbi, den mannen som var sammen med deg på den andre siden av Jordan, og som du vitnet om, han døper nå, og alle går til ham.» ²⁷

Johannes svarte: «Et menneske kan ikke få noe, om det ikke blir gitt ham fra himmelen. 28 Dere er selv mine vitner på at jeg sa: Jeg er ikke Messias, men jeg er sendt i forveien for ham. 29 Den som har bruden, han er brudgom. Men brudgommens venn som står og hører på ham, gleder seg over å høre brudgommens stemme. Denne glede er nå blitt min, helt og fullt. 30 Han skal vokse, jeg skal avta.

Be en bønn.

3. JOHANNES SLIPPER DET NYE TIL

Det aner meg at disiplene til Johannes synes denne overgangen er kjip. Som disipler av døperen Johannes hadde de sett og hørt forunderlige ting. Budskapet han forkynnte hadde fylt deres hjerter og tent et håp, de forlot alt sitt, satset i tro på denne mannen, og ble hans disipler. De var i begivenhetens sentrum. Men så skjer det noe. Nå er det noe på gang som uroer dem. Og de går til sin rabbi: *”Rabbi, den mannen som var sammen med deg på den andres siden av Jordan, og som du har vitnet om, han døper nå, og alle går til ham.”* Både på egne vegne og sin rabbis vegne, er de bekymret, sikkert litt såre over å være avskiltet og forlatt. For en stund siden flokket alle seg om dem og døperen, nå står de der alene og ser mengden samles om denne nye rabbi for å høre og se ham.

Johannes kunne lett ha følt seg såret, oversett og vraket. Særlig når hans nærmeste legger opp til det. Men han hever seg over det på forbilledlig vis. Og i sitt svar ser vi hvorfor han greier det:

1. Han var forberedt på det. Han ventet aldri noe annet. Hans disipler var selv vitner om at han hele veien hadde sagt at han ikke var Messias, men han var bare sendt i forveien for han. Døperen Johannes kjente sin plass og hvilken rolle han var satt til å fylle. Han visste at den hadde sin grense. Og når han hadde gjort sitt så greide han å gå til siden og slippe det neste, det nye frem. Han skal vokse, jeg skal avta.
2. Dernest så hans Guds finger i dette. Det første han sier er: *”Et menneske kan ikke få noe, om det ikke blir gitt ham fra himmelen.”* Når alle nå løper for å høre og se en ny rabbi så er det fordi han har fått noe å gi fra himmelen, fra Gud selv. Når folket nå flokker seg om en ny lærer, så er det ikke fordi han stjal dem fra Johannes, men fordi Gud ga dem til han. Han skal vokse, jeg skal avta.

Likheten til Gamaliels kloke ord i Apostlenes gjerninger kap 5 er verdt å ta med. Apostlene er tatt inn til forhør av Rådet ledet av øverstepresten fordi de forkynner denne Jesus som de hadde blitt pålagt å la være. Raseriet stiger når Peter svarer at de må lyde Gud mer enn mennesker. Da ber Gamaliel om ordet og sier: *”La dem gå. For er dette en sak og et tiltak som bare er menneskeverk, blir det ingenting av det. Men er det av Gud, da kan dere ikke stoppe dem. Pass dere, ellers kan det vise seg at dere kjemper mot Gud. De fulgte hans råd.”*

4. SLIPPER VI DET NYE TIL?

Dette er en utrolig vanskelig lekse å lære for oss alle. Å la andre vokse frem og selv avta. Gå til siden å slippe det nye til.

Vi har vunnet oss en posisjon. Det kan være på jobben som den unge og lovende som skal tenke nytt, som den erfarne som skal lede, som den med spesialkompetanse bygget opp over år som er nøkkel i kvaliteten på det som skal leveres. Så plutselig skifter tidende, en annen er den unge og lovende, en annen er også blitt erfaren og mer egnet til å lede i møte med nye tider, spesialkompetansen man hadde var på gårdsdagens løsninger, nå er det andre som er spesialister på dagens løsninger.

Eller vi har vunnet oss en posisjon sosialt sett. Som den morsomme, som den interessante, som den sjarmerende. Så kommer det nye inn og tar vår plass. Morsom på en annen måte, mer interessant med nye ting å gi, eller med noe friskt og annerledes som sjarmerer alle.

La oss innrømme det med en gang. Dette er vanskelig for oss. Såret stolthet, misunnelse, selvmedlidenhet, føles av avvisning, forbigåelse og urettferdighet har alle muligheter til å herje i oss når slike ting skjer. Og det gjør det. Hvor mye vondt i oss og mellom oss henter ikke sin kraft fra slike situasjoner og tilhørende følelser? Det er vel noen av livets største prøver å takle at nye kommer inn, kommer opp på siden av oss, passerer oss og legger oss bak seg. Å godta at andre vokser, og selv avta. Og innfinne seg med sin rolle og at den endrer seg, har sin grense. Det er ikke så vanskelig å innfinne seg med at jeg har en rolle, og andre har andre roller. Det som er vanskelig i dette, er når andre tar over vår rolle, fyller vår rolle bedre enn oss i en ny tid. Så vi må endre vår rolle. La andre vokse frem og selv avta.

I menigheten og i Guds rike er vi selvsagt ikke spart for dette. Vi har vunnet oss en posisjon enten det er som ansatte eller frivillig, knyttet til tjeneste eller det sosiale. Vi har kanskje vunnet oss en posisjon i forhold til andre menigheter. OKS og Åge Åleskjær er kanskje det tydeligste i vår region de siste tiårene. Noen menigheter er mer populære enn andre, når mennesker i vår tid på en særlig måte. Noen forkynnere treffer folk så godt, gudstjenesteformen og atmosfæren, sangvalg og stil, de gode ressursene og kvaliteten på det som gjøres. Å leve med naboens suksess, med en annen menighets store besøkstall, er utfordrende nok i seg selv. Enda vanskeligere blir det hvis det var den plassen enn selv hadde før. Vi i Lørenskog menighet opplever kanskje gode tider i så måte nå. Det er et stort ansvar å forvalte det vi har og gripe de mulighetene vi har i dag. Men det er også et stort ansvar å forstå andre rundt oss og å være åpne for når ting endres og nye ting vokser frem. For det vil skje.

Tenk om vi, personlig og som fellesskap, kunne møte slike utfordringer som Johannes. Å kjenne vår plass og være åpen for at den kan endre seg. Å gå fra en fremtreden rolle til en underordnet rolle. Tillate at andre vokser frem i møte med nye tider og oppgaver, med den bekostning at jeg selv avtar. Tenk hvor mye vondt vi slapp og sloss med inne i oss og mellom oss, hvis vi greide det.

5. JESUS MÅ VOKSE, JEG AVTA

Mye må til for å greie det, men aller viktigst er det å vite meg elsket som den jeg er. Trygg på at jeg er verdifull, elsket, nevnt ved navn, unik og enestående. Om min rolle er overordnet og synlig eller underordnet og lite lagt merke til, om min plass plutselig endres, mine bidrag ikke er like sentrale lenger, så har jeg fred med det. Fordi jeg er elsket og verdifull for den jeg er.

Skal det skje må Han få vokse og jeg avta. Skal jeg greie å møte livets skiftende, tidvis nådeløse og urettferdige hendelser, skal jeg få stå trygg og fattet i møte med meg selv, mine nærmeste og mennesker rundt meg som stiger og synker, så må Han få vokse i meg. Da må Jesus få vinne plass i meg. Han som selv skifte plass fra himmelens herlighet til en skitten stall, fra palmesøndags jubel og tilbedelse til langfredags hån og rop om korsfestelse. Like trygg på hvem han var, hva han skulle og på sin Fars trofaste kjærlighet. Vinner han plass i oss, vil vi sakte men sikkert få et større perspektiv. Vinner han, hans kjærlighet, hans ord, hans karakter mer plass i oss, vil vi sakte men sikkert ligne han mer. Når han får fylle oss, mye eller lite om gangen, så vokser enn ny trygghet frem som kommer godt med når vi utfordres av andres suksess og egen tilbakegang.

Vi skal feire nattverd etterpå. Det forteller oss om Jesus som endret alt for vår skyld. Drevet av kjærlighet til oss gikk han fra helt til sydebukk, og utholdt lidelse og døden på korset. Det var kjærlighet til oss som naglet Jesus til korset, ikke spikrene. Ønsker du kontakt med denne kjærligheten, ønsker du den inn som en trygghet i ditt liv, så er nattverden stedet for deg. Her minnes vi denne kjærligheten, her undres vi over den, her åpner vi oss for den, her lovpriser vi den når vi knelende synger. Her kan han vokse i oss, og vi kan avta.